

NAFARROAKO PARLAMENTUKO

ALDIZKARI OFIZIALA

X. legegintzaldia

Iruña, 2023ko otsailaren 13a

24. ZK.

A U R K I B I D E A

A SAILA:

Foru lege proiektuak:

—10-22/LEY-00015. Foru Lege proiektua, kanpoko nafar herritarrekiko harremani buruzkoa. Herritarrekiko Harremanetako Batzordeak onetsitako irizpena (2. or.).

A saila:
FORU LEGE PROIEKTUAK

10-22/LEY-00015. Foru Lege proiektua, kanpoko nafar herritarrekiko harremanei buruzkoa.

HERRITARREKIKO HARREMANETAKO BATZORDEAK ONETSITAKO IRIZPENA

Legebiltzarreko Erregelamenduko 138.3 artikuluan ezarritakoa betez, agintzen dut Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin Herritarrekiko Harremanetako Batzordeak kanpoko nafar herritarrekiko harremanei buruzko Foru Lege proiektuari buruz onetsitako irizpena. Proiektu hori 2022ko azaroaren 11ko 129. Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitaratu zen.

Iruñean, 2023ko otsailaren 9an

Lehendakaria: Unai Hualde Iglesias

IRIZPENA

Herritarrekiko Harremanetako Batzordeak 2023ko otsailaren 8an eta 9an egindako bileran onetsia.

Foru Lege proiektua, kanpoko nafar herritarrekiko harremanei buruzkoa

1. artikulua.- Xedea.
2. artikulua.- Aplikazio-eremu subjektiboa. Kanpoko nafar herritarrak.
3. artikulua.- Definizioak.
4. artikulua.- Printzipio orokorrak.
5. artikulua.- Helburuak.
6. artikulua.- Kanpoko nafarren eskubideak.
7. artikulua.- Itzulera.
8. artikulua.- Kanpoko nafar komunitateak.
9. artikulua. Kanpoko nafar komunitate birtu-
len aitortza ofiziala.
10. artikulua.- Kanpoko nafar komunitateen
federazioak.

11. artikulua.- Kanpoko Nafar Komunitateen Erregistro Ofiziala.

12. artikulua.- Nafar Komunitateen Kontseilua.

13. artikulua.- Lankidetzarako tresnak.

Xedapen iragankor bakarra. Kanpoko nafar komunitateen araubide iragankorra.

Xedapen indargabetzaile bakarra. Arauak indargabetzea.

Azken xedapenetako lehena. Erregelamendu bidezko gaikuntza.

Azken xedapenetako bigarrena. Indarra hartzea.

ZIOEN AZALPENA

Nafarroa, hainbat arrazoi tarteko, emigrante-lurra izan da eta da. Jada XVI. mendean emigratio-fluxuak egon zirela frogatuta dago. Emigratioa azken bi mendeetako gure historiako gertakari esanguratsu bat da, epe garrantzizko batzuk eduki dituena; batez ere, 1880. eta 1930. urteen artean eta 1969. eta 1973. urteen artean. Bi tarte horiek Nafarroak XIX. eta XX. mendeetan izan zuen bilakaera soziodemografiko eta ekonomikoa markatu zuten.

Lana bilatzea izan da, historian, nafarrak beren lurra uztera bultzatu dituen arrazoi nagusietako bat, haien herrietan halakorik gutxi edo batere ez izaki. Izan ere, krisi ekonomikoaren ondorioz baina baita gerraren ondorioz ere sorturiko pobrezia-erengatik eta errepresio politikoarengatik Nafarroan bizitzea, Estatuko gainerakoan bezala, zaila gertatu zen une jakin batzuetan, milaka nafarrek munduko beste eskualde eta herrialde batzuetara alde egin zuten, etorkizun hobe baten esperantzian.

XXI. mendeko bigarren hamarraldian migrazioaren fenomenoak berriz hartu du indarra, nahiz

eta emigranteen soslaia oraingoan bestelakoa izan, bai daukaten profilarengatik bai haien motibazioengatik. Horrela, esan dezakegu inflexio-puntu berri batean gaudela, bat datorrena 2008ko finantza-krisi globalarekin eta zerikusia duena gizarte irekiko eredu batekin, zeinean gazteek, lehen baino maizago, kanpora jotzen baitute beren ibilbide profesionalari hasiera emateko.

Beren sorterritik urruti dauden nafar komunitateak egoteak elkartezaletasuna piztu zuen XX. mendearen hasieratik, eta halatan herrialde eta autonomia erkidego batzuetan hainbat nafar edo euskal-nafar etxe, biltoki eta zentro sortu ziren, non elkartzen baitira bai lehenbiziko belaunaldiko emigranteak bai horien ondorengoak, sorterriarekin dauzkaten loturak gordetzeko eta areagotzeko borondate tinkoa daukatenak.

Nafar komunitate hauek, de facto, Nafarroako Foru Komunitatea atzerrian proiektatzeko eta haren nortasunaren ikurrak ezagutarazteko "enbaxadore" gisa dihardute; aldi berean, Nafarroatik kanpo bizi izanda ere Nafarroarekin lotura berezia duten pertsona guztien elkartzaile dira. Nafarroak aitortu egin behar du komunitate horiek egindako lanaren balioa. Alde horretatik, Nafarroako Gobernuak laguntza eman die dirulaguntza-politika baten bidez, zeinaren helburua baita laguntzak ematea funtzionamendurako, azpiegituretarako eta Nafarroarekin zerikusia duten kultur jardueren antolamendurako gastuak estaltzeko.

Baina beharrezkoa da, halaber, lotura bat ezartzea elkarte horietako kide izan gabe beren lurra-ekin lotura berezia sentitzen duten atzerriko nafar-ekin eta haien ondorengoekin. Helburu horren alde egiten du Nafarroako Gobernuak 2019an onetsi zuen Kanpoko nafar herritarrekiko harremanetarako estrategiak (NEXT), hiru ardatzen inguruan: Komunikazioa/konexioa, Atxikipena/itzulera eta Lankidetzak aktiboa.

Horregatik beharrezkoa da lege-esparru bat ezartzea, Nafarroako administrazio publikoen eta kanpoko nafar elkarten arteko harremanak arautzeko, bai eta, modu integralago batean, Nafarroako administrazio publikoen eta kanpoko nafarretako bakoitzaren arteko harremanak ere.

Lege-esparru horrek, helburuak modu eraginkorrean betetzeko ezarri behar diren betebeharrak eta eskubideak ezarri ahal izateko, foru lege maila eduki behar du, eta kontuan eduki behar du Konstituzioaren 42. artikuluko agindua, zeinak Estatuari honakoa ezartzen baitio: "Estatua bereziki arduratuko da atzerrian diren langile espainiarren eskubide ekonomiko eta sozialak zaintzeaz, eta langile horiek itzultzea izango du jomuga bere politikan".

Artikulu hori oinarri hartuta egin zen, halaber, abenduaren 14ko 40/2006 Legea, Kanpoan Dauden Herritarren Estatutuarena, eta beste autonomia erkidego batzuek gai horren inguruan garatu duten berariazko erregulazioa.

Esparru juridiko horretan, kontuan hartu behar da, halaber, abenduaren 26ko 52/2007 Legea, Gerra Zibilean eta diktaduran jazarpena edo indarkeria jasan zutenen eskubideak aitortu eta zabaldu eta haien aldeko neurriak ezartzen dituen (Memoria Historikoaren Legea). Izan ere, gerraren eta diktaduraren ondorioz asko izan ziren atzerriara jo behar izan zuten espainiarrak, eta haien artean, nafar asko.

Beraz, begi-bistakoa da foru lege hau oso beharrezkoa dela. Are gehiago, kontuan hartzen badugu gaiari buruzko lege-xedapenik ez dagoela; Nafarroako Foru Eraentza Berrezarri eta Hobeztuari buruzko abuztuaren 10eko 13/1982 Lege Organikoan (LORAFNA) ez da gaia ukitzen, ezta ondorengo foru legeetan ere. LORAFNAk gaiari buruz egiten duen erreferentzia bakarra 5. artikuluan dago, nafar izaera politikoa aipatzen duenean, 2. puntuan honela azaltzen duena: "Atzerrian bizi eta beren azken auzotasun administratiboa Nafarroan izan duten espainiarrek, Nafarroan bizi direnek dituzten eskubide politiko berberak izanen dituzte. Halaber, haien ondokoek ere eskubide horiek izanen dituzte, espainiar gisa izena emanda badaude eta horrela eskatzen badute Estatuko legeriak zehazten duen gisan".

Azaldutako arrazoiez gain, esan behar da botere publikoek duten betebeharra ere bete behar dela. Betebehar hori Konstituzioak ezartzen du, baldintza egokiak sustatzeko, gizabanakoaren eta berak osatzen dituen taldeen berdintasuna benetakoa eta eraginkorra izan dadin; horretarako, berdintasun horren osotasuna eragozten edo zailtzen duten oztopoak kendu behar dira, eta gizabanako guztiek bizitza politikoan, ekonomikoan, kulturean eta sozialean parte har dezaten erraztu behar da.

Beraz, foru lege honen helburua da harreman instituzionalak sendotzea kanpoan bizi diren nafar herritarrekin, eta kolektibo horretako partaide direnei laguntza, zaintza eta babesa emateko jarduketara-ildo oinarrizkoak zehaztuko dituen euskarri juridikoa ezartzea. Horrekin lortu nahi da Foru Komunitatetik kanpo bizi diren nafarren afektuzko loturak gorde eta sustatzea, bai eta Nafarroako bizitza sozial, kultural, ekonomiko eta politikoan parte har dezaten ere, kanpoan bizi diren nafarrek mantentzen eta zabaltzen segi dezaten, egun bizi diren lurraldeetan, nafar kultura eta nortasuna,

halatan Nafarroaren kanpo-irudiari bultzada emate aldera.

Foru lege honek 13 artikulua, xedapen iragankor bat, xedapen indargabetzaile bat eta bi azken xedapen dauzka. Erregulazioaren xedea eta aplikazio-eremu subjektiboa definitu eta horren printzipio orokorrak eta oinarrizko helburuak aldarrikatu eta gero, kanpoan bizi diren nafarrek gizabanako gisa dituzten eskubideak ezartzen dira (1. artikulutik 6.era), Kanpoko Herritar Espainiarrren Estatutuari buruzko abenduaren 14ko 40/2006 Legeak dioena ezertan galarazi gabe.

7. artikulua itzuleraren gaiari heltzen dio; alde batetik, administrazioa konprometitzen du borondatezko itzulera errazten duten neurriak sustatzera, eta bestetik, itzuli direnei eta itzulera prozesuan daudenei zerbitzu publikoetarako sarbidea bermatu nahi die, Nafarroako Foru Komunitatean bizi diren gainerako herritarren baldintza berberetan.

8. artikulutik 11. artikulura bitartean, kanpoko nafar komunitateak eta horien balizko federazioak arautzen dira, eta baldintza jakin batzuk ezartzen dira, bete beharrekoak izanzen direnak Nafarroako Gobernuak talde horiek ofizialki aitortzeko eta 11. artikuluan arautzen den erregistro ofizialean inskribatuak izateko. Gainera, elkarte izaerako entitateak diren aldetik dagozkien eskubideak eta betebeharrak ezartzen dira.

12. artikuluan Nafar Komunitateen Kontseilua sortzen da, organo aholku-emaile eta partaide-tzarako organoa gisa. Izaera horretako funtzioak esleitzen zaizkio, eta Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioaren barruan kanpoko nafar herritarrekiko harremanen arloko eskumena duen departamentura atxikitzen da. Azkenik, haren osaera, antolaketa eta funtzionamendu-araubidea zehazten dira.

13. artikulua jorratzen ditu lortu nahi diren helburuak erdieste aldera aurreikusten diren Estatuarrekiko, beste herrialde batzuekiko edo autonomia erkidegoekiko lankidetzako tresnak.

Xedapen iragankorrean araubide iragankor bat jasotzen da, Espainiako beste eskualde batzuetan edo beste herrialde batzuetan dauden etxe, biltoki eta zentro nafar eta euskal-nafar guztiek kanpoko nafar komunitate gisa aitortza ofiziala izateari buruzkoa, foru lege honetan ezarritako Kanpoko Nafar Komunitateen Erregistro Ofizialean inskribatuak izate aldera.

1. artikulua. Xedea.

Foru lege honen xedea da arauak ematea Nafarroako Foru Komunitateak eta haren gizarte

zibilak eta erakundeek Nafarroako Foru Komunitatearen lurraldetik kanpo dauden nafar herritarrekin eta komunitateekin dituzten harremanen sustapen, koordinazio eta sendotzeari buruz, bai eta esparru juridiko bat ezartzea ere, komunitate horien partaideentzako laguntza, urgazpena eta babesa errazteko oinarrizko jarduketako-ildoak zedarrituko dituena.

2. artikulua. Aplikazio eremu subjektiboa. Kanpoko nafar herritarrak.

Foru lege hau kanpoan dauden nafar herritarrei aplikatuko zaie. Foru lege honen ondorioetarako, hauek dira aipatu nafar herritarrak:

1. Kanpoan dauden nafarrak, bertan sarturik:

a) Nafarroako forudunaren izaera zibila edukirik, Foru Komunitatetik kanpo bizi direnak, Espainiako lurraldean nahiz atzerrian.

b) Espainiako herritarrak, Espainian izan duten azkeneko erroldatzea Nafarroako udalerrri batean izan dutenak, baldin eta kanpora joan baldin badira aldi baterako, joan-etorri askerako eskubidea baliatuz joan direnak barne.

c) Atzerrian bizi diren espainiarrak, Espainian izan duten azkeneko erroldatzea Nafarroako udalerrri batekoa izanik zertzelada hori kasuan kasuko Espainiako kontsulatuan frogatzen dutenak.

d) Aipatutako pertsona horien ahaideak; hau da, legez bananduta ez dagoen ezkontidea edo ezkontzaren pareko lotura bitartezko bikotekidea, bai eta horien ondorengoak ere, espainiar gisa izena emanda badaude eta horrela eskatzen badute Estatuko legeriak zehazten duen gisan.

2. Beste edozein arrazoiengatik Nafarroari lotuta sentitzen diren eta foru lege honetan araututako kanpoko nafar komunitateren bateko bazkide diren pertsonak, beren herritartasun pertsonala edozein dela ere.

3. artikulua. Definizioak.

Foru lege honek ezartzen duenari begira, honela ulertuko dira:

a) Kanpoko nafar herritarrak: Nafarroako Foru Komunitatetik kanpo bizi diren pertsonak, Foru Komunitatearekin lotura berezia daukatena.

b) Kanpoko nafar komunitateak: irabazi-asmorik gabeko elkarte izaeradun erakunde edo entitateak, zeinek nortasun juridiko propioa baitute eta Nafarroako lurraldetik kanpo legalki eratuak baitira, haien estatutu-helburuak eta jardun arrunta batez ere Nafarroarekin loturak mantentzera eta foru lege honen helburuak lortzera bideratuta ego-

nik eta, betiere, lege honetan xedatutakoaren arabera aitortuak.

c) Kanpoko nafar komunitate birtualak: Nafarroarekin lotura izaten jarraitzeko xedez informazioaren eta komunikazioaren teknologiekin bat sortutako sareak, foru lege honen xedeak lortzera bideratuak, eta legean xedatutakoarekin bat aitortuak direnak.

d) Itzulitako pertsonak: foru lege honen 2.1 artikuluan aipatzen direnak, beren egoitza iraunkorra Nafarroako Foru Komunitatean finkatzen dutenak, benetako itzuleraren datatik atzera Espainiaz beste herrialde batean gutxienez urtebetez bizi izan ondoren.

e) Itzultzeko prozesuan dauden pertsonak: foru lege honen 2.1 artikuluan aipatzen direnak, modu fede-emailean frogatzen dutenak Nafarroara itzuliko direla Nafarroako Foru Komunitatearen prestazio edo onura sozialen eskaera formalizatzen den urtean, baldin eta Espainiaz beste herrialde batean eskaera horren eguna baino gutxienez urtebete lehenagotik bizi badira.

4. artikulua. Printzipio orokorrak.

1. Nafarroako Foru Komunitateko administrazio publikoek, beren eskumenen esparruan eta dituzten aurrekontu-baliabideen arabera, foru lege honen helburuak lortzearen alde egiten dute.

2. Nafarroako Foru Komunitateak uste du kanpoko nafar komunitateak eta kanpoko nafar komunitate birtualak aktibo bat direla Nafarroako ondasun komunarentzat, paper garrantzizkoa jokatzeko baitute Nafarroako Foru Komunitatearen kanporanzko proiektzioan eta Nafarroaren nortasun-ezaugarriak ezagutarazteko lanean, eta dinamizatzailerak direlako Foru Komunitateak kanpoko komunitate horiek kokatuta dauden autonomia erkidegoekin eta herrialdeekin dituen harreman kultural, sozial eta ekonomikoetan. Hori horrela, solaskide nagusitzat hartuko dira kanpoan dauden nafar herritarrei buruzko gaietan.

5. artikulua. Helburua.

Hauek dira foru lege honen helburu nagusiak:

a) Kanpoko nafar komunitateen indartze eta garapenari laguntzea, beren barne kohesioari eta elkartegintzaren eraginkortasunari mesede eginez.

b) Kanpoko nafar komunitateen arteko eta komunitate horien eta Nafarroako Foru Komunitatearen arteko loturak zaindu eta indartzea, haien kideen lotura afektibo, ekonomiko, sozial, linguistiko eta kulturei eusten lagunduz, haiek beren bizitokietan nafar kultura eta nortasuna manten-

tzen, lantzen eta transmititzen jarraitu ahal izan dezaten.

c) Kanpoan bizi diren nafarrei urgazpena, laguntza eta babes ahalbidetzea.

d) Kanpoan dauden nafarrek Nafarroako bizitza sozial, kultural, ekonomiko eta politikoan parte har dezaten bultzatzea eta erraztea.

e) Neurriak hartzen laguntzea, erraztuko dutenak kanpoan dauden nafarrak beren borondatez Nafarroako Foru Komunitatera itzultzea.

f) Kanpoan bizi diren nafarrak hartu dituzten herrialdeetako eta autonomia erkidegoetako erakundeekiko eta gizarte eragileekiko harreman sozial, kultural eta ekonomikoak sustatzea.

g) Nafarroak kanpoan duen irudia bultzatzea, baita bere nortasuna eta kultura ere, eta Nafarroak dauzkan aukera ekonomiko, turistiko eta komertzialak ezagutaraztea, kanpoan bizi diren nafarren erakundeekin horretarako elkarlanean arituz.

h) Kanpoan dauden nafarren komunitateen eta Nafarroako Foru Komunitatearen arteko harreman-bide egonkor eta eraginkorrak sustatzea, oro har.

i) Migrazio-fenomenoa eta Nafarroarentzat duen garrantzia balioan jartzea. Horretarako, zenbait ekintza jorratuko dira nafar diasporaren memoria historikoa ikusgai egiteko, barne harturik bai frankismoak errepresaliatutako pertsonak eta horren ondorioz iheslari izandakoak bai talde terroristen ekintzen ondorioz Nafarroatik alde egin behar izan zutenak. Bereziki landuko dira emakumezkoek diaspora horretan egindako ekarpen historikoa balioan jarri eta ikusgai egiteko ekintzak.

6. artikulua. Kanpoan dauden nafarren eskubideak

1. Foru lege honen 2.1 artikuluan aipatzen diren kanpoko nafarrei, orokortasunez honako eskubide hauek aitortzen zaizkie:

a) Nafarroako kultur ondarea eskuratzeko eskubidea, bereziki liburutegietakoa, artxiboetakoa, eta museoetakoa, bai eta beste ondasun kultural batzuk ere, Nafarroan bizi diren herritarrek dituzten baldintza berberetan.

b) Nafarroako administrazio publikoen titulartasun edo kudeaketakoak diren jolas eta kirol zentroetara sartzeko eskubidea, bereziki gazteriarri eta hirugarren adinekoei zuzendutara, Nafarroan bizi diren herritarren baldintza berberetan.

c) Nafarroako kultura, hizkuntzak eta historia Nafarroan bizi diren herritarren baldintza beretan

ezagutu eta ikasi ahal izateko eskubidea. Horretarako, eta bere aurrekontu-baliabideen barruan, Nafarroako Gobernuak behar diren bitartekoak jarriko ditu eskubide hori gauzatu ahal izateko jarduerak antolatzen.

d) Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioaren aldetik entzunak izateko eskubidea, foru lege honek arautzen duen Kanpoko Nafar Komunitateen Kontseiluaren bidez.

e) Nafarroako Foru Komunitateko bizitza sozial eta kulturean beren ezagutza eta esperientzia eskainiz parte hartu ahal izan dezaten beharrezkoak diren baldintzak sustatuak izateko eskubidea.

f) Politika, elkartegintza, kultura, gizarte eta ekonomiako parte-hartzearen esparru guztietan gizonen eta emakumeen arteko aukera-berdintasuna sustatzea helburutzat duten Nafarroako Gobernuaren jarduketetara sarbidea izateko eskubidea.

g) Nafarroako Foru Komunitatean gizarte, lan, kultura eta hezkuntza arloetan aitortzen zaizkien eskubideei buruzko informazioa jasotzeko eskubidea, indarrean dagoen araudiaren arabera.

h) Nafarroako Foru Komunitatearen araudi proiektuak aitortzen dien beste edozein.

2. Eskubide horiek baliatzen eta ezagutzen laguntzeko, Nafarroako Gobernuak bultzatuko du kanpoan bizi diren herritarrek izena eman dezaten kanpoan bizi diren nafarren borondatezko erregistro batean, eta sustatuko du komunikaziorako bide teknologikoen sorrera eta garapena, bai eta sare sozialen erabilera ere, komunikaziorako beste bide batzuen osagarri, Irisgarritasun Unibertsalari buruzko ekainaren 14ko 12/2018 Foru Legean ezarritakoa kontuan hartuta.

7. artikulua. Itzulera.

1. Foru lege honen ondorioetarako, itzulera izanen da 2.1 artikuluan aipatzen diren pertsonak Espainiatik kanpoko herrialdetik Nafarroako Foru Komunitatera etortzea, bertan beren egoitza iraunkorra ezartzeko asmoz.

2. Nafarroako Gobernuak, toki entitateekin elkarlanean, kanpoan bizi diren nafarrak Nafarroara beren borondatez itzultzea errazteko politika integrala sustatuko du.

3. Itzuli diren edo itzultzeko prozesuan dauden nafarrei honako eskubide hauek aitortzen zaizkie, aurreko artikuluan ezarritako eskubideez gain:

a) Itzultzeko aukeren berri izateko eskubidea eta Nafarroako Gobernuak horretarako eskaintzen

dituen zerbitzuen aholkularitza jasotzekoa. Horretarako, Nafarroako Gobernuak berriazko neurriak hartuko ditu borondatezko itzulera errazteko eta itzuli direnen gizarteratzea bultzatzeko.

b) Hezkuntza-kontentsazioko planak eskuratzeko eskubidea, itzuleraren ondorioz hezkuntzan gerta daitezkeen desberdintasun egoerei aurrea hartzeko. Halaber, eskubidea dute aholkularitza jasotzeko kasuan kasuko herrialdeko unibertsitate- nahiz unibertsitatez kanpoko titulu eta ikasketak ofizialak araudi indardunari jarraikiz Nafarroako Foru Komunitateko titulu eta ikasketak ofizialei homologatzeko aukerari buruz.

c) Nafarroako Gobernuak etxebizitza babestutzat kalifikatuak diren sarbidea edukitzeko eskubidea, gaiari buruzko berriazko araudiak kasua bada ezartzen dituen baldintzetan eta betekizunekin, eta itzuleraren kariaz.

d) Informazio soziolaboraleko ekintzetan eta Nafarroako Enplegu Zerbitzuaren programetan parte hartzeko aukera izatea.

4. Itzuli diren edo itzultzeko prozesuan dauden pertsonen Nafarroako Gobernuak bermatuko die dauden prestazioak edo onura sozialak izateko aukera, hala nola seme-alaben eskolatzeta, etxebizitza publikoaren eskaintza, osasungintza-zerbitzuak, oinarrizko errenta, egoitzetako postuak eta abar, Nafarroako Foru Komunitatean bizi diren gainerako herritarrek dituzten baldintza berberetan.

Horretarako, itzuli diren edo itzultzeko prozesuan dauden nafarrek zilegi izanen dute prestazio edo onura sozial horiek jasotzea frogatu beharrik izan gabe Nafarroako Foru Komunitatean lehenagotik bizi direla, betekizun hori eskatzen den kasuetan, baldin eta gainerako baldintzak betetzen badituzte eta denbora-epe batean zehar Espainiatik kanpo bizi izan badira, jarraian eta itzuleraren unera arte –itzuli direnen kasuan–, edo prestazio edo onura soziala eskatu den arte –itzultzeko prozesuan dauden kasuan–, denbora-epe hori emigrante ez direnei eskatzen zaien aurretiazko egoiliar-aldia adinakoa edo luzeagoa bada.

Nafarroan lehenagotik bizitzeko betebeharretik salbuetsirik egotearen iraunaldia izaten ahalko da betekizunean bertan aipatzen den epea adinakoa, itzuli direnen kasuan itzuleratik kontaktatzen hasita, edo prestazio edo onura soziala eskatzen den egunetik kontaktuta, itzultzeko prozesuan dauden emigranteen kasuan.

5. Foru lege honen ondorioetarako, ez dira atzerrian bizi izandako denboratzat hartuko atzerrian egindako egonaldi laburrak, horien arra-

zoia denean ikasle-mugikortasuna, kanpamentuak, oporrak, turismoa edo antzeko beste zeregin ludiko bat. Era berean, ez dira bizi izandako denboratzat hartuko atzerrian egindako ikasketekin lotutako praktikaldiak, edo boluntario gisa nahiz ordainsari ekonomikorik ez dakarren beste edozein modutan emandako zerbitzuen aldiak.

8. artikulua. Kanpoko nafar komunitateak.

1. Entitate batek, kanpoko nafar komunitatetzat aitortua izateko eta foru lege honetan arautzen diren onurak eta prestazioak lortzeko, honako baldintza hauek betetzen dituela egiaztatu behar du:

a) Nortasun juridiko propiodun eta irabazi-asmorik gabeko entitate bezala eratua izatea, bere lege pertsonalaren arabera aplikatzekoa den ordenamendu juridikoarekin bat.

b) Bere batzar nagusi edo gobernu-organo gorenaren erabakiz oinarritzko estatutu-helburuen artean sartuta edukitzea lotura kultural, sozial edo ekonomikoen mantentzea Nafarroako Foru Komunitatearekin, bertako jendearekin, historiarekin, hizkuntzeekin eta kulturarekin, bai eta bertako errealitatearen beste edozein alderdirekin ere.

c) Kanpoan bizi diren nafarrak edo nafar jatorrizkoak era zabalean bilduko dituen proiektu plural bat garatzeko asmoa izatea, alde batera utzita nondik datozen, gizarte-maila, edo ideologia-nahiz alderdi-aukera.

d) Barne egitura, antolamendua eta funtzionamendua irizpide demokratikoen arabera izatea.

2. Honako hauek ezin izanen diote inola ere heldu foru lege honetan ezarritakoari: izaera sekretua edo paramilitarra duten entitateek; alderdi politiko, sindikatu edo erakunde enpresariak; eliza, konfesio edo komunitate erlijiosoek; kirol federazioek; kontsumitzaile eta erabiltzaileen elkarteak eta lege berezietan arautzen den beste edozeinek; beren helburuak lortzeko bitarteko baketsu edo demokratikoak erabiltzen ez dituztenek edo gizonen eta emakumeen arteko berdintasunaren printzipioa errespetatzearen aurka doazenek; eta Espainiako ordenamendu juridikoaren arabera helburu ez-zilegiak dituzten gainerako guztiek.

3. Nafar komunitateen izenak ezinbestean jaso behar du Nafarroa edo Navarra hitza, edo horien eratorkin bat.

Ez da onartuko iraingarri gerta litekeen izenik, ez eta foru lege honen helburuekin bat ez datorrenik ere.

4. Entitate bat kanpoko nafar komunitate gisa aitortzea erabaki baten bidez eginen du Nafarroko Gobernuak, Nafar Komunitateen Kontseiluak alde zuzenetik txostena eginda, eta entitate interesdunak eskatuta.

Aitortua izateko eskaerari hauek erantsiko zaizkio:

a) Entitatearen estatutuen kopia kautotua edo konpultsatua, bai eta frogagiriak ere, entitatearen eraketari eta nortasun juridikoari buruzkoak eta, kasua bada, dagokion erregistroan eginiko inskripzioari buruzkoak ere.

b) Entitatearen batzar orokorrak edo gobernu organo gorenak hartutako erabakia, aitortza eskatzeko borondate esanbidezkoari buruzkoa.

c) Oroitidazki bat, egindako jardueren eta etorkizunerako proiektatzen direnen berri ematen duena.

d) Entitateko zuzendaritza-organoen osaerari buruzko ziurtagiria eta bazkide-zerrenda.

5. Kanpoko nafar komunitatetzat aitortutako entitateak ofizios inskribatuak izanen dira foru lege honetan aurreikusitako Kanpoko Nafar Komunitateen Erregistro Ofizialean.

6. Nafarroako Gobernuak zilegi izanen du kanpoko nafar komunitatearen aitortza atzera botatzea, hark artikuluko honen 1. apartatuan zehazten diren baldintzak betetzen ez baditu, denbora luzez jarduerarik ez badu, inskripzioan agertzen diren datu edo dokumentuak faltsuak direla deklaratu duen epai judizial irmorik badago, erakunde eskudunek entitatearen eraketa egokirako behinola emandako nahitaezko baimenak ezeztatzen edo eragingabetzen badira, edo Nafarroako Foru Komunitatean dirulaguntzen alorreko araudi indardunak arau-hauste oso astuntzat tipifikatzen dituen egiteak edo ez-egiteak edo erregelamenduz zehazten diren beste batzuk gauzatzen badira.

7. Honako eskubide hauek aitortzen zaizkie kanpoko nafar komunitateei:

a) Haiek beren helburuak bete ahal izateko jardueretarakoak diren Nafarroako administrazio publikoaren dirulaguntza eta laguntza publikoetarako deialdietan parte hartzeko eskubidea.

b) Nafarroako Gobernuak eta Nafarroako Parlamentuak nafar komunitateen interes zehatzekoak diren gaietan jaulkitzen dituzten xedapenei eta ebazpenei buruzko informazioa jasotzeko eskubidea.

c) Nafarroari buruzko funts editorial eta ikus-entzunezko bat eskueran edukitzeko eskubidea, horren bitartez Nafarroako historiari, hizkuntzei, kulturari, turismoari, kultur ondareari eta gizarte errealitateari buruzko ezagutza bideratzeko.

d) Nafarroako bizitza kultural, linguistiko, sozial eta ekonomikoaren adierazpide desberdinetan parte hartzeko eskubidea, horrela bizitza horren kanporanzko proiektzioak laguntzeko.

e) Kanpoko Nafar Komunitateen Kontseiluan ordezkatura egon eta erakunde horretan entzunak izateko eskubidea.

f) Komunitateek Nafarroako kulturaren sustapenerako antolatzen dituzten jardueretan Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioak parte har dezan lortzeko eskubidea.

g) Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioak, bere eskumenen esparruan eta aurrekontuek ahalbidetzen duten heinean, zerbitzu telematiko eta informatikoak emateari dagokionez berriazko tratamendua eman eta bermatuko die komunitate horiei, horrela informazioaren berriematea eta haien kideek hori eskuratu ahal izatea erraztearren.

8. Kanpoko nafar komunitate aitortuek betebeharrak hauek edukiko dituzte:

a) Kanpoan dauden nafarrentzat eta kasuko lurralde-eremuan dauden nafar jatorriko pertsonentzat Nafarroako administrazio publikoek bultzatutako programetan laguntzea.

b) Beren lurralde-eremuko nafarrak, botoa emateko eskubidea daukatenak, Nafarroan egiten diren hauteskunde-prozesuetan parte hartzera animatzea.

c) Kanpoko nafar komunitateen egoeraren berri Nafarroan emateko jardueretan laguntzea, dauden komunikabide eta plataformen bitartez.

d) Gazteen parte-hartze aktiboa sustatzea, elkarte-mugimenduaren jarraipena bermatzeko.

e) Kokatuta dauden lurralde-eremuan Nafarroako erakundeek antolatzen dituzten programa, misio eta delegazioetan ekinbidez parte hartzea.

f) Nafarroako kultura bere kideen artean mantentzen eta zabaltzen laguntzea.

g) Nafarroako Gobernuarengandik eta Nafarroako gainerako erakundeengandik jasotzen duten informazioa beren kideen artean zabaltzea.

h) Ekinbidez laguntzea Nafarroako Foru Komunitatearen kanporanzko proiektzioa bultzatzen.

i) Ondare dokumentala, immateriala eta higigarria inbentariatzea, hura aitortzeko, zaintzeko eta ezagutarazteko.

9. Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioak, foru lege honen helburuen mugartean, ekarpena egingen du kanpoko nafar komunitateen mantentzerako, urteroko dirulaguntza-programen bitartez, bideratuko direnak haien funtzionamendu-gastuetara, haien egoitza sozialen azpiegiturak erosi, alokatu, hobetu eta mantentzeko gastuetara eta haien jardueretara.

10. Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioa, lege honen helburuen mugartean, ekinbidezko lankidetzan arituko da kanpoan bizi diren herritarren arloan aritzen diren Espainiako Gobernuaren menpeko erakundeekin.

9. artikulua. Kanpoko nafar komunitate birtualen aitortza ofiziala.

1. Erregelamenduz zehaztuko dira kanpoko nafar komunitate birtualei aplikatzekoak diren berezitasunak, hala nola haien eraketa eta funtzionamendua eta errebokatze-irizpideak.

2. Betiere Nafarroako Gobernuaren erabaki bidez egingen da kanpoko nafar komunitate birtual baten aitortza, eta Kanpoko Nafar Komunitateen Erregistro Ofizialean inskribatu beharko da.

3. Aitortzen diren eta Erregistroan inskribatzen diren kanpoko nafar komunitate birtualei dagozkien kanpoko nafar komunitateei aitortzen zaizkien eskubide eta betebeharrak berak.

10. artikulua. Kanpoko nafar komunitateen federazioak.

1. Kanpoko nafar komunitateek federazioak eratu ahal dituzte, beren interesak defendatu eta integratzeko, eta beren helburuak eta xedeak elkarrekin eta koordinatuta erdiestea errazteko.

2. Kanpoko nafar komunitateen federazioek, foru lege honetan jasotzen diren prestazioen onuradun izateko, Nafarroako Gobernuaren aurretiazko aitortza beharko dute eduki.

3. Entitate horiek aitortzeko, kanpoko nafar komunitateak aitortzeko ezarritako betekizun eta prozedura berberak bete beharko dira.

11. artikulua. Kanpoko Nafar Komunitateen Erregistro Ofiziala.

1. Kanpoko Nafar Komunitateen Erregistro Ofiziala sortzen da, Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioaren departamentuen artean kanpoko nafar herritarrekiko harremanen gaineko esku-mena duen departamentuari atxikita.

2. Kanpoko Nafar Komunitateen Erregistro Ofizialean ofizios inskribatuak izanen dira Nafarroako Gobernuak aitortzen dituen kanpoko nafar komunitateak eta federazioak, eta kanpoko nafar komunitate birtualak, foru lege honek ezartzen duenari jarraikiz.

3. Kanpoko nafar komunitateek hauexek komunikatu beharko dizkiote Erregistroari:

a) Beren estatutuen aldaketa.

b) Lehendakaritzaren, zuzendaritza-batzordearen edo beste edozein zuzendaritza-organoren osakeraren aldaketa.

c) Beren posta- eta telefono-datuen eta datu telematikoen aldaketa.

d) Entitatearen bazkide-zerrendan urtero izandako altak eta bajak.

4. Artikulu honetan aipatzen diren gorabeherak ez komunikatzeak ondorio gisa ekarri ahalko du foru lege honek kanpoko nafar komunitateentzat ezartzen dituen eskubideak etenda uztea.

5. Kanpoko Nafar Komunitateen Erregistroak bi atal edukiko ditu. Bata izanen da egoitza soziala Espainiako beste lurralde batean duten nafar komunitateentzat, eta bestea, atzerrian dauden nafar komunitateentzat.

12. artikulua. Nafar Komunitateen Kontseilua.

1. Nafar Komunitateen Kontseilua sortzen da Nafarroako Foru Komunitatean, organo aholku-emaile gisa parte hartzekoa kanpoko nafar herritarrekiko harremanen arloan.

2. Nafar Komunitateen Kontseiluak eginkizun hauek izanen ditu:

a) Nafarroako Gobernuari aholku ematea kanpoko nafar komunitateekiko harremanetan jorrazten dituen ildo orokorrei, helburuei eta berariazko ekimenei buruz.

b) Kanpoko nafar komunitateen eta Nafarroako Foru Komunitatearen arteko harremanen egoerari eta gorabeherari buruzko txostenak eta ebaluazioa egitea.

c) Nafar komunitateen harremanak sustatzea, beren artekoak, Nafarroarekikoak nahiz Nafarroako erakundeekikoak.

d) Neurriak edo ekimenak proposatzea, kanpoko nafar komunitateen aurrerabidea, hobekuntza eta ongizatea ekarriko dutenak.

e) Ordenamendu juridikoak esleitzen dion beste edozein.

3. Nafar Komunitateen Kontseilua atxikiko zaio Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioan kanpoko nafar herritarrekiko harremanen arloko eskumena duen departamentuari. Aipatu departamentuak kontseiluari horrek bere eginkizunak betetzeko behar duen laguntza teknikoa eman beharko dio.

4. Nafar Komunitateen Kontseiluaren osaera, antolaketa eta funtzioamenduaren erregelamenduzko zehaztapena foru dekretu baten bidez eginen da. Zer departamenturi dagoen atxikia, departamentu horretako titularrak izanen da kontseiluburua. Kontseiluak betiere honako kide hauek izanen ditu:

a) Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioaren ordezkariak.

b) Kanpoan dauden nafarren komunitateen ordezkariak, erregelamenduz zehazten den moduan eta parekotasun-printzipioari jarraikiz hautatuak.

c) Nafarroako Parlamentuaren ordezkariak, erregelamendu bidez zehaztuko den moduan hautatuak.

5. Nafarroako Komunitateen Kontseilua eratu ondoren, kontseilukideen agintaldia lau urtekoa izanen da, eta iraupen bereko aldiatarako berritu ahal izanen da.

6. Nafarroako Komunitateen Kontseiluak gutxienez ere urtean behin eginen du ohiko bilkura, eta ezohiko bilkura kontseiluburuak egoki irizten dionean, bai eta, betiere, kideen herenak hala eskatzen duenean. Zilegi izanen da bilkuretan telematikoki parte hartzea, kideek hala eskatuz gero.

7. Nafarroako Komunitateen Kontseiluan parte hartzeak ez du inolako ordainsaririk ekarriko ezein kasutan.

13. artikulua. Elkarlan eta lankidetzarako tresnak.

1. Nafarroako Gobernuak lankidetzarako mekanismoak ezarri ahal izanen ditu Espainiako Gobernuarekin, nafarrak edo nafar jatorria duten pertsonak bizi diren beste estatu batzuekin nazioarteko hitzarmenak edo tratatuak egiteko, Nafarroarekin duten lotura gal edo ahul ez dadin eta, kasua bada, haiek Nafarroara itzuli edo immigratzeko erraztasunak emate aldera.

2. Nafarroako Gobernuak zilegi izanen du Nafarroako Foru Eraentza Berrezarri eta Hobetzeari buruzko Lege Organikoan aurreikusitakoari jarraikiz hitzarmenak egitea autonomia erkidegoekin, Espainiako herri desberdinen arteko kulturar-

teko harremanak sustatzekoak eta erkidego horietan bizi diren nafarrei eta nafar jatorriko pertsonen aholkua eta laguntza ematekoak.

Xedapen iragankor bakarra. Kanpoko nafar komunitateen araubide iragankorra.

Espainiako beste eskualde batzuetan edo beste herrialde batzuetan dauden nafar komunitateak, hain zuzen foru lege honek indarra hartzean etxe, biltoki edo zentro nafar edo euskal-nafartzat edo antzekotzat aitortuta daudenek, kanpoko nafar komunitate gisa ofizialki aitortuak izatea eskatu beharko dute aipatu datatik aurrera zenbaitutako bi urteko epean, inskribatuak izan daitezen foru lege honek ezarritako Kanpoko Nafar Komunitateen Erregistro Ofizialean. Epe horretan zehar, foru lege honek ezartzen dituen eskubideak eta betebeharrak izanen dituzte.

Xedapen indargabetzaile bakarra. Arauak indargabetzea.

Indarrrik gabe uzten dira foru lege honetan xedatutakoarekin kontraesanean dauden lege-edo erregelamendu-mailako xedapen guztiak.

Azken xedapenetako lehena. Erregelamenduak egiteko gaikuntza.

Nafarroako Gobernuari baimena ematen zaio foru lege honen erregelamenduzko garapenerako arauak jaulkitzeko.

Azken xedapenetako bigarrena. Indarra hartzea.

Foru lege honek Nafarroako Aldizkari Ofizialean argitaratu eta biharamunean hartuko du indarra.

